

روزنه آبی

اجرای «پزشک نازنین» با جمعی بس جوان وقتی شکوفه گیلاس بی‌رونق می‌شود...

امیر پوریا

وقتی نویسنده بزرگی از دنیا می‌رود، مترجمی که در میانه‌های ترجمه اثری از اوست، وضعیت عجیبی پیدا می‌کند: از طرفی تا زمان انتشار کتاب به زبان ترجمه‌شده، احتمال متهم خواهد شد که بر اثر موج مرده‌پرستی و احساسات روز به سراغ اثری از نویسنده فقید رفته و از طرف دیگر، درحالی‌که دارد با واژگان و اندیشه‌های نویسنده، شب و روزش را سر می‌کند، همنشین دریغ و حسرت می‌شود. این احوال، برای جمعی که نمایش‌نامه‌ای را روی صحنه دارند و امشب روی صحنه می‌روند و نویسنده معاصر متن، زنده است و فردا شب دیگر زنده نیست، به وضعیت غرب‌پرتی می‌رسد. همنشینی با دریغ، می‌تواند در لحظه‌لحظه حضور آنها روی صحنه یا پشت صحنه، جریان یابد، اما درعین‌حال، برای تسلط بر اجرا باید ایسن حس را از یاد ببرند یا به تعبیر علی معلم عزیز و فقیده‌مان، دم در ورودی سالن پارک کنند و به اجرای متمرکز متن نویسنده تازه‌رفته دل دهند.

هفته گذشته وقتی نیل سایمون، خالق شماری از بزرگ‌ترین درام‌های کمدی تاریخ هنرهای نمایشی، در بیست‌وششم آگوست ۲۰۱۸ (برای ما، شامگاه یکشنبه، چهارم شهریور ۹۷) از دنیا رفت، جمعی بسیار جوان به کارگردانی اشکان خطیبی داشتند متن «پزشک نازنین» او را روی صحنه سالن دیوار چهارم (پایتخت سابق) در تهران اجرا می‌کردند. آنها که در فراگیری فنون و شناخت لذات بازیگری، نوآموزند، اغلب در مقطع سنی بین نوجوانی و جوانی‌اند و طبعاً در موردشان اینکه ممکن است اغلب تجربه ویژه‌ای در رویارویی با مرگ عزیزان نداشته باشند، به شرایط عجیبی که پیش‌تر وصف کردم، اضافه می‌شود.

هم‌زمان با رشدی که دارد با این اجرا و تجربه‌های نمایشی برای آنان اتفاق می‌افتد، تجربه زیستی‌شان نیز با اتفاق فقدان خالق متن و قارن آن با شب‌های اجرا، عمیق‌تر می‌شود. این تجربه زیستی البته در خود بازآفرینی موقعیت‌های دراماتیک بسیار خاص آنتوان چخوف که سایمون این متن را با ترکیب چند داستان کوتاه او نوشته نیز گسترش می‌یابد. تین‌ایج‌هایی در فضا و زمان امروز ما، برش‌هایی اجرا می‌کنند از ضحک اعتمادبه‌نفس (در مورد داستان «بی‌عرضه»)، خوش‌خدمتی و هراس‌های نظام رئیس‌ومرئوسی (در مورد داستان «مرگ یک کارمند دولت») و رنج‌های گذر عمر (در مورد پرکد این نمایش‌نامه «سه‌خاهر» که به اتود بازیگری یک دختر هلاک هنرپیشگی بدل می‌شود). بدیهی است که حتی تماشای این موقعیت‌ها می‌تواند یک تین‌ایجر عموماً کم‌مطالعه ام‌روزِ ما را اندکی در دست‌زدیدن زندگی پیش‌رویش، به رشد برساند، چه رسد به اجرای آن و جالب اینجاست که بابت همین رده سن بازیگران نمایش «پزشک نازنین» انبوهی از مخاطبان کار هم نوجوانان و جوانان هستند. این یعنی کار فرهنگی به توان دو، در داستان زیبا و دریغ‌انگیزی به نام «من و اینگرید برکمن»، نویسنده آن؛ یعنی یهنام دینانی، وقتی خاتم برکمن را از نزدیک و در اوایل دوران ابتلا به سرطان در سال‌های پایه‌سن‌گذاشتن می‌بیند، از خود و خواننده می‌پرسد: «کجاست آن صورتی که روزی شکوفه گیلاس را از رونق می‌بنداخت؟» (در کتاب «هیچکاک و آتاجاچی و داستان‌های دیگر»).

این سؤال و حسرت نویسنده از تاثیر گذر عمر بر چهره خاتم برکمن، اشاره به زیبایی او در سال‌های جوانی نیست، بلکه حسرتی عمیق بابت از دست‌رفتن طراوت جوانی است. در این اجرا از «پزشک نازنین»، مهم این نیست که بین این تین‌ایج‌های پرانرژی، کدام‌ها خوش‌سیماترند. دستاورد جانبی مهم این است که به مدت یک‌ساعت‌و‌اندی به صورت‌هایی خیره می‌شوی که طراوت جوانی‌شان، شکوفه گیلاس را از رونق می‌اندازد. فرقی نمی‌کند که بازیگر نقش راوی متن نیل سایمون (از جذاب‌ترین عناصری که او به روایت نمایشی داستان‌های چخوف افزوده) با نام عجیب آریا کارز، صدایی بسیار وسیع و چهره‌ای شبیه برخی بازیگران نقش بازینده‌های سینمای پست‌مدرن آمریکا (مثلاً جان تورتورو) دارد یا چهره بازیگر نقش دختر عشق بازیگری، یعنی نورا یادیانپور، تا چه اندازه این قابلیت را دارد که هم‌زمان، ترجم‌انگیز و مشتاق به چشم آید. مهم‌تر این است که تماشاش دارند در این ترکیب، جلوه‌های تالش و درک طنز و درک تلخی‌های زندگی را به نمایش می‌گذارند و اگر می‌شد، نام تک‌تکشان را اینجا می‌آوردیم.

گروه هنر: اسامی نامزدهای بهترین‌های ۴۰ سال سینمای کودک و نوجوان بعد از انقلاب در نظرخواهی انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران اعلام شد. جعفر گودرزی، نایب‌رئیس انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران، نامزدهای شش بخش نظرخواهی این انجمن را معرفی کرد. نامزدهای این نظرخواهی که در آن بیش از ۲۰۰ فیلم به رای ۱۲۰ منتقد و نویسنده سینما گذاشته شده است و با همکاری دبیرخانه سی‌ویکمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان برگزار می‌شود، به شرح زیر است:

بهترین فیلم کودک: «باشو غریبه کوچک»، به کارگردانی بهرام بیضایی، «خانه دوست کجاست؟»، به کارگردانی عباس کیارستمی، «شهر موش‌ها»، به کارگردانی محمدعلی طالبی و مرضیه برومند، «گلنار»، به کارگردانی کامبوزیا پرتوی و «کلاه‌قرمزی و پسرخاله»، به کارگردانی ایرج طهماسب

نخستین نشست رسانه‌ای مدیرکل هنرهای تجسمی وزارت ارشاد برگزار شد

مظفری: جای خالی «خانه هنرهای تجسمی» احساس می‌شود

دنبال می‌کنیم.

مدیرکل مرکز هنرهای تجسمی اعتبارت بازسازی را تاکنون یک‌ونیم میلیارد تومان عنوان کرد و افزود: «خوشبختانه تا الان با مشکلات جدی در مرمت مواجه نشده‌ایم. هرچند طبیعی است که با مسائل غیرقابل پیش‌بینی هم مواجه شویم که در این صورت بر روند کار و زمان‌بندی آن تأثیر می‌گذارد.»

مظفری درباره فهرست آثار گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران عنوان کرد: «بنابر گفته امین اموال موزه هنرهای معاصر تهران، ۳۲۵۹ اثر ثبت‌شده و ۵۱۲ اثر موجود ممکن است امانت بوده یا هنرمندی برای نمایش به موزه آورده است که در دست بررسی هستند.»

او اضافه کرد: «قرار است تمامی آثار در سامانه «جام» به ثبت برسند. منتها تاکنون این سایت کلیه آثار

زیر مجموعه سازمان میراث را هدف قرار داده بود و ما با استخدام مشاور بانک اطلاعاتی، قصد داریم تمامی آثار و اشیای موزه هنرهای معاصر تهران را وارد این سامانه کنیم تا برای همه قابل دسترس شود. برای رسیدن به این هدف سه مرحله عملیاتی را در سامانه جام دنبال می‌کنیم. نخست، تمامی آثار با مشخصات نام اثر، خالق آن و... بارگذاری می‌کنیم. دوم، آثار در کنار اسناد خریداری آن را به ثبت می‌رسانیم تا راستی‌آزمایی

نامزدهای انتخاب برترین‌های ۴ دهه سینمای کودک و نوجوان

بهترین فیلم‌های نوجوان: «شرم»، به کارگردانی کیومرث پوراحمد، «نیاز»، به کارگردانی علیرضا داوودنژاد، «باشو غریبه کوچک»، به کارگردانی بهرام بیضایی، «دوده»، به کارگردانی امیر نادری، «دختری با کفش‌های کتانی»، به کارگردانی رسول صدرعاملی و «من ترانه ۱۵ سال دارم»، به کارگردانی رسول صدرعاملی و «بچه‌های آسمان»، به کارگردانی مجید مجیدی
بهترین فیلم‌نامه‌ها: «خانه دوست کجاست؟»، به نویسندگی عباس کیارستمی، «نیاز»، به نویسندگی علی‌اکبر قاضی‌نظام، «باشو غریبه کوچک»، به نویسندگی بهرام بیضایی، «من ترانه ۱۵ سال دارم»، به نویسندگی کامبوزیا پرتوی و «بچه‌های آسمان»، به نویسندگی مجید مجیدی
بهترین کارگردان‌ها: بهرام بیضایی، کیومرث پوراحمد، امیر نادری، عباس کیارستمی، ایرج طهماسب و محمدعلی طالبی
بهترین بازیگران کودک: غزل شاکری برای بازی در فیلم «گلنار»، فرخ

هاشمیان برای بازی در فیلم «بچه‌های آسمان»، آیدا محمدخانی برای بازی در فیلم «یادکنک سفید»، بابک احمدپور برای بازی در فیلم «خانه دوست کجاست؟»، عدنان غفراویان برای بازی در فیلم «باشو غریبه کوچک»، محسن رمضانی برای بازی در فیلم «رنگ خدا» و سمانه جلالی برای بازی در فیلم «چکمه»
بهترین بازیگران نوجوان: مهدی باقری‌بکی برای بازی در فیلم «قصه‌های مجید»، عدنان غفراویان برای بازی در فیلم «باشو غریبه کوچک»، ترانه علیدوستی برای بازی در فیلم «من ترانه ۱۵ سال دارم»، عباس عالیزاده برای بازی در فیلم «به خاطر هانیه»، پگاه آهنگرانی برای بازی در فیلم «دختری با کفش‌های کتانی» و مجید نیرومند برای بازی در فیلم «دوده»
سی‌ویکمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان تا امروز ۱۴ شه‌ریورماه به دبیری علیرضا رضاداد در شهر اصفهان ادامه دارد.

مظفری: جای خالی «خانه هنرهای تجسمی» احساس می‌شود

ایجاد نشده! حتی فکر می‌کنم ما در حوزه تجسمی به امور حقوقی هم توجه نکرده‌ایم که باید مرتفع شود. ضمن اینکه خوشبختانه لطف آقای وزیر شامل حال ما شد و با دستور ایشان ۳۰ درصد افزایش اعتبار در این حوزه داشتیم.»

مظفری در بخش دیگر سخنان خود درباره نحوه نظارت بر گالری‌ها اظهار کرد: «نظارت بر گالری‌ها به دو شکل اعمال می‌شود. یکی همچون حوزه‌های سینما و موسیقی و غیره که آثار پیش از انتشار باید از ادارات مربوطه وزارت ارشاد مجوز دریافت کنند و دیگر این که همچون هیئت نظارت بر مطبوعات عمل خواهیم کرد. یعنی صاحبان گالری‌ها باید بر آثار به نمایش درآمده خود نظارت داشته باشند که ما نوع دوم را اعمال می‌کنیم، طبیعتاً این نظارت در بسیاری موارد هوشمندانه و دقیق است. اما درصدد هستیم که اگر معدود گالری‌ها قوانین کشور را رعایت نمی‌کنند، دودش به چشم بقیه گالری‌ها نرود.»

در بخش دیگر این نشست به «حراج هنری» اشاره شد و مظفری عنوان کرد: «یکی از ضروریات اقتصاد هنر در دنیا همین حراج‌های هنری است. اما بخشی از مشکلات ما به نداشتن Art Fair مربوط می‌شود. ضمن اینکه گسست رابطه گالری دار و حراج هنری را باید ترمیم کنیم». مظفری درباره وضعیت جشنواره‌های هنری گفت: «ما در کشور دچار بحران جدی به نام جشنواره‌ها هستیم که در حوزه هنرهای تجسمی پررنگ‌تر است و در اغلب آنها کوچک‌ترین خلاقیتی نمی‌بینیم. در مرکز هنرهای تجسمی ۸ هدف و الویت و ۸۳ برنامه داریم که یکی از آنها برگزاری جشنواره‌است که خوب نیست. جشنواره‌ها باید مدیریت شوند و به سمت کیفیت بروند.»

مظفری در پاسخ پرسشی درباره وجود مافیای هنر بیان کرد: «وقتی راجع به مافیا صحبت می‌کنیم باید اجزایش را اعلام کنیم. اینکه بگوییم کلاً در هنر مافیا داریم یا نه، پاسخ آن یک کلمه نیست! این سؤال کلی است.»

مدیرکل مرکز تجسمی در زمینه شفافیت مالی نیز گفت: «دیروز اولین گزارش مالی با موضوع شفاف‌سازی از سوی معاونت هنری منتشر شد. تا چند روز آینده برخی گزارش‌های دیگر نیز منتشر خواهند شد. ما موظف هستیم جزئیات اعتبار سالانه را منتشر کنیم.»

مقتول را همه دیدند ولی او را کسی ندید. ۱۰ سال گذشت. او و اسلحه‌اش به غبار فراموشی سپرده شدند تا اینکه یک دوربین مداربسته تصویری از او را شکار می‌کند! کاراکاهی از دایره جانبی با همین سرخج پرورنده قدیمی‌ر از سر می‌گیرد.»

روی پوست شهر

نمایش روی پوست شهر به نویسندگی و کارگردانی علی جعفری از روز یکشنبه چهارم شهریورماه ساعت ۱۸ در سالن شماره دو خانه نمایش مهرگان روی صحنه رفته است. در این اثر نمایشی معصومه احمدزاده، رضا قراوقولو، ایمان عبادیان، زهرا طراحی و علی جعفری به ایفای نقش می‌پردازند. علاقه‌مندان برای خرید بلیت می‌توانند به سایت تیوال یا گیشه خانه نمایش مهرگان به آدرس خیابان انقلاب – خیابان خارک – بن‌بست اول مراجعه کنند.

به من می‌کن مک‌کنا

به من می‌گن مک‌کنا نمایش جدیدی از رضا قنبرزاده است که از روز یکشنبه چهار شهریورماه در خانه نمایش مهرگان روی صحنه می‌رود. نمایش به من می‌گن مک‌کنا به کارگردانی رضا قنبرزاده و نویسندگی دان شا از روز یکشنبه چهارم شهریورماه ساعت ۱۹:۳۰ در سالن شماره یک خانه نمایش مهرگان روی صحنه رفته است.

در این اثر نمایشی آرش مهاجر پیام سلیمانی، صبا گرگین‌پور، هامون سیدی و فرزان بهنام به ایفای نقش می‌پردازند.

مستندخوانی وقایع می‌۶۸

مستندخوانی «می‌۶۸» عنوان نمایش‌نامه‌ای است که در جلسه آینده برنامه «عصری با نمایش» نمایش‌نامه‌خوانی می‌شود. این نمایش‌نامه‌خوانی با کارگردانی محمد میرعلی‌اکبری و نقش‌خوانی جواد عاطفه (نویسنده، مترجم و کارگردان تئاتر) و عاطفه پاکبازنیا (مترجم، مؤلف و بازیگر تئاتر) روزهای پنجشنبه و جمعه ۱۵ و ۱۶ شهریورماه در تماشاخانه «مهرگان» برگزار می‌شود. در خلاصه داستان این مستندنگاری آمده است: «این اثر به وقایعی که در ماه مه ۶۸ رخ داده و ما از آن دور نیستیم، می‌پردازد. جنبشی که جهان را دگرگون کرد و به صورت دموکرات کل اروپا را در دست گرفت. نمایش مستند و واقعی‌نگاری به صورت درام متعلق به عصر ماست. عصر رخدادهای جهان‌شومول. رخدادهایی که ابتدا بی‌اهمیت هستند ولی هرچه جلوتر می‌رویم، بزرگ‌تر و تاثیرگذارتر می‌شوند». این اثر ساعت ۱۸ روزهای یادشده در تماشاخانه «مهرگان» نمایش‌نامه‌خوانی می‌شود.

هنر

زیر آسمان فیروزهای

زاون فوکاسیان وبخشی از میراث او رویایی که در رؤیا ماند

● پس از درگذشت زاون فوکاسیان، جمعی از دوستان ممدل او در اصفهان دور هم جمع شدند تا در تأسیس بنیاد فرهنگی به نام او یا نام دیگری هم‌فکری کنند. این جمع عبارت بودند از: دکتر جمشید مظاهری (سروشیار)، یونس تراکمه (داستان‌نویس)، دکتر عطاءالله قهیری (پزشک زنان)، علی خدایی (داستان‌نویس)، محمد عابدی (فیلم‌بردار)، رضا مهیم (فیلم‌ساز)، همایون اسعدیان (فیلم‌ساز)، رحیم اخوت (داستان‌نویس)، پروانه سرتیپی و محمد نویدفر (وکیل خانواده فوکاسیان). این جمع در هتل کوثر اصفهان جمع شدند و قرار شد هیئت مؤسسی انتخاب شود تا دل این هیئت جمعی به‌عنوان هیئت اماناً به‌طور قانونی کارهای این بنیاد را پیش ببرند. پس از پایان جلسه، همایون اسعدیان اشاره کرد قبل از هرچیز مکان این بنیاد را قطعی‌کنید. ما به خیال اینکه خانه او می‌تواند مکانی برای بنیاد باشد بودیم، درصورتی‌که صاحبان جدید اصرار و نگاه دیگری داشتند. بعداً به فکر خانه دیگری برای این منظور بودیم که تعداد اندکی حاضر شدند سرمایه‌گذاری کنند. به فکر اجاره خانه‌ای بودیم که آن هم نشد و سه سال گذشت. ما مانده بودیم و انبوهی از کتاب و فیلم و یادگارهای زاون. با خواهر و برادر زاون مشورت کردیم و با نماینده او همراه شدم تا بخشی از کتاب‌ها و نوارها تقدیم دانشگاه سپهر شود که زاون سال‌ها مدیر گروه این دانشگاه بود و تدریس می‌کرد. بخشی دیگر این آثار تقدیم معاونت فرهنگی شهرداری اصفهان شد تا به موزه سینما در اصفهان تحویل داده شود. کتاب‌ها به موزه تقدیم شدند. موزه سینما، هم در دستور کار شورای اسلامی شهر اصفهان است و هم در دستور کار معاونت فرهنگی شهرداری قرار دارد. امیدواریم این رؤیای بزرگ در حد رؤیا نماند.

فراخوان سومین دوره جایزه ابوالحسن نجفی

● به منظور پاسداشت یاد استاد نجفی در عرصه ترجمه و تشویق مترجمان در اعتلای زبان فارسی، مرکز فرهنگی شهر کتاب مراسم سومین دوره جایزه ابوالحسن نجفی را در بهمن سال جاری برگزار و از بهترین ترجمه رمان و مجموعه‌داستان کوتاهی که در سال ۱۳۹۶ منتشر شده، تقدیر می‌کند. مترجمان و ناشران علاقه‌مند به شرکت در این جایزه می‌توانند دو نسخه از کتاب خود را تا پایان مهر ۱۳۹۷ به دبیرخانه جایزه به نشانی تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید احمد قصیر (بخارست)، نبش کوچه سوم، پلاک ۸، مرکز فرهنگی شهر کتاب ارسال کنند و برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره‌های ۸۸۷۱۷۴۵۸ و ۸۸۷۲۳۳۱۶ تماس بگیرند. دکتر آبتین گلکار با ترجمه رمان «آشیاها اشراف» و محمد همتی با ترجمه رمان «مارش رادتسکی» برگزیدگان دو دوره گذشته این جایزه بوده‌اند.

آخرین اخبار از انتخاب نماینده سینمای ایران در اسکار ۲۰۱۹

● جلسات بازبینی فیلم‌های موردنظر برای انتخاب نماینده سینمای ایران در اسکار ۲۰۱۹ از فردا پنجشنبه، ۱۵ شهریور، با حضور کمیته انتخاب در موزه سینما به مدت چهار روز و هر روز در دو سانس آغاز می‌شود. رائد فریدزاده، دبیر شورای‌عالی بین‌الملل سینمای ایران و معاون امور بین‌الملل بنیاد سینمایی فارابی، در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با اشاره به اینکه بازودی کمیته انتخاب نماینده سینمای ایران در اسکار انتخاب می‌شود، گفت: کمیته انتخاب نماینده سینمای ایران در اسکار نودویکم به‌زودی بر اساس فهرست پیشنهادی خانه سینما انتخاب و تشکیل می‌شود تا مانند روال سابق جلسه‌هایی تشکیل و در نهایت نماینده ایران به این رقابت جهانی سینما معرفی شود. وی در پایان بیان کرد: کمیته انتخاب نماینده سینمای ایران در اسکار ۹ نفر شامل یک نماینده از سازمان سینمایی که من هستم و هشت نفر اعضای پیشنهادی خانه سینماست.

حضور ۸ سینماگر ایرانی در جشنواره بوسان

● فهرست فیلم‌های حاضر در بخش‌های مختلف بیست‌وسومین جشنواره بین‌المللی فیلم بوسان با حضور آثاری از هشت سینماگر ایرانی اعلام شد. فیلم «جمل طلاء» به کارگردانی تورج خداحانی به‌عنوان نماینده سینمای ایران در بخش رقابتی اصلی «جریان‌های نو»ی جشنواره فیلم بوسان پذیرفته شده است و برای کسب جایزه بهترین فیلم این رویداد سینمایی با آثاری از کشورهای ژاپن، دو فیلم از چین، سه فیلم از کره‌جنوبی، سریلانکا، قرقیزستان و یک محصول مشترک از بوتان، آلمان و نیال رقابت می‌کند.